BENDROJO TEISMO (devintoji išplėstinė kolegija) SPRENDIMAS

2016 m. rugsėjo 15 d.*

„Bendra užsienio ir saugumo politika — Ribojamosios priemonės, taikomos atsižvelgiant į padėtį Ukrainoje — Lėšų įšaldymas — Asmenų, subjektų ir įstaigų, kurių lėšos ir ekonominiai ištekliai įšaldomi, sąrašas — Ieškovo pavardės įtraukimas — Teisė į gynybą — Pareiga motyvuoti — Teisinis pagrindas — Teisė į veiksmingą teisminę gynybą — Įtraukimo į sąrašą kriterijų nepaisymas — Akivaizdi vertinimo klaida — Teisė į nuosavybę — Teisė į reputaciją“

Byloje T-340/14

Andriy Klyuyev, gyvenantis Donetske (Ukraina), atstovaujamas baristerių B. Kennelly, J. Pobjoy ir solisitorių R. Gherson ir T. Garner,

ieškovas,

prieš

Europos Sąjungos Tarybą, atstovaujamą Á. de Elera-San Miguel Hurtado ir J.-P. Hix,

atsakovę,

palaikomą

Europos Komisijos, atstovaujamos D. Gauci ir T. Scharf,

įstojusios į bylą šalies,

dėl SESV 263 straipsniu grindžiamo prašymo panaikinti, pirma, 2014 m. kovo 5 d. Tarybos sprendimą 2014/119/BUSP dėl ribojamųjų priemonių, taikytinų tam tikriems asmenims, subjektams ir įstaigoms atsižvelgiant į padėtį Ukrainoje (OL L 66, 2014, p. 26), ir 2014 m. kovo 5 d. Tarybos reglamentą (ES) Nr. 208/2014 dėl ribojamųjų priemonių, taikytinų tam tikriems asmenims, subjektams ir įstaigoms atsižvelgiant į padėtį Ukrainoje (OL L 66, 2014, p. 1), ir antra, 2015 m. kovo 5 d. Tarybos sprendimą (BUSP) 2015/364, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas 2014/119 (OL L 62, 2015, p. 25), ir 2015 m. kovo 5 d. Tarybos įgyvendinimo reglamentą (ES) 2015/357, kuriuo įgyvendinamas Reglamentas Nr. 208/2014 (OL L 62, 2015, p. 1), tiek, kiek ieškovo pavardė įtraukta į asmenų, subjektų ir įstaigų, kuriems taikomos ribojamosios priemonės, sąrašą arba palikta tame sąraše, arba, jei šie prašymai nebūtų patenkinti, dėl prašymo pripažinti netaikytinomis ieškovui Sprendimo 2014/119, iš dalies pakeisto 2015 m. sausio 29 d. Tarybos sprendimu (BUSP) 2015/143 (OL L 24, 2015, p. 16), 1 straipsnio 1 dalį ir Reglamento Nr. 208/2014, iš dalies pakeisto 2015 m. sausio 29 d. Tarybos reglamentu (ES) 2015/138 (OL L 24, 2015, p. 1), 3 straipsnio 1 dalį

* Proceso kalba: anglų.

BENDRASIS TEISMAS (devintoji išplėstinė kolegija),

kurį sudaro pirmininkas G. Berardis (pranešėjas), teisėjai O. Czúcz, I. Pelikánová, A. Popescu ir E. Buttigieg,

posėdžio sekretorė G. Predonzani, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2016 m. balandžio 27 d. posėdžiui,

priima šį

Sprendimą

Ginčo aplinkybės

1 Ieškovas Andriy Klyuyev yra buvęs Ukrainos prezidento administracijos vadovas.

2 Ši byla susijusi su ribojamosiomis priemonėmis, nustatytomis atsižvelgiant į padėtį Ukrainoje po demonstracijų Nepriklausomybės aikštėje Kijeve (Ukraina) numalšinimo 2014 m. vasario mėn.

3 2014 m. kovo 5 d. Europos Sąjungos Taryba, remdamasi ESS 29 straipsniu, priėmė Sprendimą 2014/119/BUSP dėl ribojamųjų priemonių, taikytinų tam tikriems asmenims, subjektams ir įstaigoms atsižvelgiant į padėtį Ukrainoje (OL L 66, 2014, p. 26). Tą pačią dieną Taryba, remdamasi SESV 215 straipsnio 2 dalimi, priėmė Reglamentą (ES) Nr. 208/2014 dėl ribojamųjų priemonių, taikytinų tam tikriems asmenims, subjektams ir įstaigoms atsižvelgiant į padėtį Ukrainoje (OL L 66, 2014, p. 1).

4 Sprendimo 2014/119 2 konstatuojamojoje dalyje nurodyta:

„2014 m. kovo 3 d. Taryba sutarė daugiausia dėmesio, nustatant ribojamąsias priemones, skirti asmenų, pripažintų atsakingais už Ukrainos valstybės lėšų pasisavinimą, ir asmenų, atsakingų už žmogaus teisių pažeidimus, turto įšaldymui ir susigrąžinimui, siekiant įtvirtinti ir remti teisinę valstybę ir pagarbą žmogaus teisėms Ukrainoje.“

5 Sprendimo 2014/119 1 straipsnio 1 ir 2 dalyse numatyta:

„1. Įšaldomos visos priede išvardytiems asmenims, pripažintais [pripažintiems] atsakingais už Ukrainos valstybės lėšų pasisavinimą, asmenų, atsakingų [asmenims, atsakingiems] už žmogaus teisių pažeidimus Ukrainoje, ir su jais susijusiems fiziniams ar juridiniams asmenims, subjektams ar įstaigoms priklausančios, jų nuosavybės teise turimos, valdomos arba kontroliuojamos lėšos ir ekonominiai ištekliai.

2. Lėšos ar ekonominiai ištekliai negali būti tiesiogiai ar netiesiogiai atiduoti naudotis priede išvardytiems fiziniams ar juridiniams asmenims, subjektams ar įstaigoms arba jų naudai.“

6 Šių lėšų įšaldymo priemonių taikymo tvarka nustatyta to paties straipsnio kitose dalyse.

7 Pagal Sprendimą 2014/119 Reglamentu Nr. 208/2014 įpareigojama imtis lėšų įšaldymo priemonių ir nustatyta tokio lėšų įšaldymo taikymo tvarka, iš esmės analogiška tame sprendime įtvirtintai tvarkai.

8 Asmenų, kuriems taikomi Sprendimas 2014/119 ir Reglamentas Nr. 208/2014 (toliau kartu – 2014 m. kovo mėn. aktai), pavardės nurodytos Sprendimo 2014/119 priede ir Reglamento Nr. 208/2014 I priede esančiame (identiškame) sąraše (toliau – sąrašas) kartu su jų įtraukimo motyvais.

9 Ieškovo pavardė įtraukta į sąrašą kartu su identifikuojamąja informacija „buvęs Ukrainos Prezidento administracijos vadovas“ ir nurodyti šie motyvai:

„Asmuo, kurio atžvilgiu vykdomas baudžiamasis procesas Ukrainoje, siekiant ištirti nusikaltimus, susijusius su Ukrainos valstybės lėšų pasisavinimu ir neteisėtu jų pervedimu už Ukrainos ribų.“

10 2014 m. kovo 6 d. Taryba *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* paskelbė pranešimą asmenims, kuriems taikomos ribojamosios priemonės, numatytos 2014 m. kovo mėn. aktuose (OL C 66, 2014, p. 1). Pagal šį pranešimą „[a]titinkami asmenys gali pateikti Tarybai prašymą (kartu su patvirtinamaisiais dokumentais) persvarstyti sprendimą įtraukti juos į <...> sąrašą“.

11 2014 m. keičiantis raštais ieškovas ginčijo jo pavardės įtraukimo į sąrašą pagrįstumą ir prašė Tarybos atlikti peržiūrą. Jis taip pat paprašė leisti jam susipažinti su minėtą įtraukimą pagrindžiančia informacija ir įrodymais.

12 Taryba atsakė į ieškovo peržiūros prašymą. Taryba pažymėjo mananti, kad ieškovui nustatytos ribojamosios priemonės vis dar pagrįstos dėl 2014 m. kovo mėn. aktų motyvuose išdėstytų priežasčių. Kalbant apie ieškovo prašymą leisti susipažinti su byla, Taryba nusiuntė jam kelis jo bylos medžiagoje esančius dokumentus, tarp jų – Ukrainos valdžios institucijų 2014 m. kovo 3 d. dokumentą (toliau – 2014 m. kovo 3 d. raštas), 2014 m. liepos 8 d. dokumentą ir 2014 m. spalio 10 d. dokumentą (toliau – 2014 m. spalio 10 d. raštas).

13 2015 m. sausio 29 d. Taryba priėmė Sprendimą (BUSP) 2015/143, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas 2004/119 (OL L 24, 2015, p. 16), ir Reglamentą (ES) 2015/138, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas Nr. 208/2014 (OL L 24, 2015, p. 1) (toliau kartu – 2015 m. sausio mėn. aktai).

14 Sprendime 2015/143 nuo 2015 m. sausio 31 d. patikslinti asmenų, kuriems taikomas lėšų įšaldymas, įtraukimo į sąrašą kriterijai. Konkrečiau kalbant, Sprendimo 2014/119 1 straipsnio 1 dalis pakeista šiuo tekstu:

„1. Įšaldomos visos priede išvardytiems asmenims, pripažintiems atsakingais už Ukrainos valstybės lėšų pasisavinimą, asmenims, atsakingiems už žmogaus teisių pažeidimus Ukrainoje, ir su jais susijusiems fiziniams ar juridiniams asmenims, subjektams ar įstaigoms priklausančios, jų nuosavybės teise turimos, valdomos arba kontroliuojamos lėšos ir ekonominiai ištekliai.

Šio sprendimo tikslais, asmenys, pripažinti atsakingais už Ukrainos valstybės lėšų pasisavinimą – tai, be kita ko, asmenys, kurių atžvilgiu Ukrainos valdžios institucijos atlieka tyrimą:

a) dėl Ukrainos viešųjų lėšų ar turto pasisavinimo arba dėl bendrininkavimo atliekant tokius veiksmus; arba

b) dėl valstybės pareigūno piktnaudžiavimo tarnyba siekiant gauti nepagrįstos naudos sau arba siekiant suteikti nepagrįstos naudos trečiajam asmeniui, taip padarant žalą Ukrainos viešosioms lėšoms ar turtui, arba dėl bendrininkavimo atliekant tokius veiksmus.“

15 Reglamentu 2015/138 buvo iš dalies pakeistas Reglamentas Nr. 208/2014, atsižvelgiant į Sprendimą 2015/143.

16 2015 m. vasario 2 d. raštu Taryba pranešė ieškovui apie savo ketinimą palikti galioti jam nustatytas ribojamąsias priemones, kartu nusiuntė jam 2014 m. gruodžio 30 d. Ukrainos valdžios institucijų dokumentą (toliau – 2014 m. gruodžio 30 d. raštas) ir informavo apie galimybę pateikti pastabų. 2015 m. vasario 17 d. rašte ieškovas paprašė Tarybos peržiūrėti savo poziciją ir pateikti jam galimų kitų įrodymų, kurie pagrįstų Tarybos poziciją.

17 2015 m. kovo 5 d. Taryba priėmė Sprendimą (BUSP) 2015/364, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas 2014/119 (OL L 62, 2015, p. 25), ir Įgyvendinimo reglamentą (ES) 2015/357, kuriuo įgyvendinamas Reglamentas Nr. 208/2014 (OL L 62, 2015, p. 1) (toliau kartu – 2015 m. kovo mėn. aktai).

18 Sprendimu 2015/364 buvo iš dalies pakeistas Sprendimo 2014/119 5 straipsnis, pratęsiant ribojamųjų priemonių taikymą ieškovui iki 2016 m. kovo 6 d. Atsižvelgiant į tai, sąrašas buvo pakeistas Sprendimu 2015/364 ir Įgyvendinimo reglamentu 2015/357.

19 Atlikus šiuos pakeitimus ieškovo pavardė palikta sąraše kartu su identifikuojamąja informacija „buvęs Ukrainos Prezidento administracijos vadovas“ ir nurodyti nauji motyvai:

„Asmuo, kurio atžvilgiu Ukrainos valdžios institucijos vykdo baudžiamąjį procesą dėl viešųjų lėšų ar turto pasisavinimo ir dėl valstybės pareigūno piktnaudžiavimo tarnyba siekiant gauti nepagrįstos naudos sau arba siekiant suteikti nepagrįstos naudos trečiajam asmeniui, taip padarant žalą Ukrainos viešosioms lėšoms.“

20 Sprendimas 2014/119 ir Reglamentas Nr. 208/2014 paskutinį kartą buvo iš dalies pakeisti 2016 m. kovo 4 d. Tarybos sprendimu (BUSP) 2016/318, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas 2014/119 (OL L 60, 2016, p. 76), ir 2016 m. kovo 4 d. Tarybos įgyvendinimo reglamentu (ES) 2016/311, kuriuo įgyvendinamas Reglamentas Nr. 208/2014 (OL L 60, 2016, p. 1).

21 Sprendimu 2016/318 buvo iš dalies pakeistas Sprendimo 2014/119 5 straipsnis, pratęsiant ribojamųjų priemonių taikymą ieškovui iki 2017 m. kovo 6 d.

Procesas ir šalių reikalavimai

22 2014 m. gegužės 15 d. Bendrojo Teismo kanceliarijai pateiktas šis ieškovo ieškinys.

23 2014 m. rugpjūčio 12 d. Taryba pateikė atsiliepimą į ieškinį. Tą pačią dieną ji pateikė prašymą užtikrinti konfidencialumą ir necituoti priedo turinio viešai prieinamuose šios bylos dokumentuose.

24 2014 m. rugsėjo 18 d. Europos Komisija Bendrojo Teismo kanceliarijai pateikė dokumentą, kuriame prašė leisti įstoti į šią bylą palaikyti Tarybos reikalavimų. 2014 m. lapkričio 6 d. nutartimi Bendrojo Teismo devintosios kolegijos pirmininkas leido jai įstoti į bylą. 2014 m. gruodžio 17 d. Komisija pateikė dokumentą, kuriame atsisakė pateikti savo įstojimo į bylą paaiškinimų.

25 2014 m. rugsėjo 30 d. Ukraina Bendrojo Teismo kanceliarijai pateikė dokumentą, kuriame prašė leisti įstoti į šią bylą palaikyti Tarybos reikalavimų. 2014 m. gruodžio 24 d. Ukraina Bendrojo Teismo kanceliarijai pateikė raštą, kuriame informavo Bendrąjį Teismą, kad išstoja iš bylos. 2015 m. kovo 11 d. nutartimi Bendrojo Teismo devintosios kolegijos pirmininkas nutarė išbraukti Ukrainą kaip į bylą įstojusią šalį.

26 2014 m. spalio 31 d. ieškovas pateikė dubliką, o 2014 m. gruodžio 18 d. Taryba pateikė tripliką. Ta pačią dieną Taryba pateikė prašymą užtikrinti konfidencialumą ir necituoti priedo turinio viešai prieinamuose šios bylos dokumentuose.

27 2015 m. gegužės 15 d. Bendrojo Teismo kanceliarijai pateiktame dokumente ieškovas patikslino savo reikalavimus taip, kad jais būtų siekiama panaikinti ir Sprendimą 2015/364 bei Įgyvendinimo reglamentą Nr. 2015/357, kiek šie aktai su juo susiję. Taryba pateikė pastabas per nustatytą terminą. 2015 m. rugsėjo 14 d. ji taip pat pateikė prašymą užtikrinti konfidencialumą ir necituoti tam tikrų priedų turinio viešai prieinamuose šios bylos dokumentuose.

28 Atsižvelgdamas į devintosios kolegijos siūlymą ir remdamasis Bendrojo Teismo procedūros reglamento 28 straipsniu, Bendrasis Teismas nusprendė perduoti bylą nagrinėti išplėstinei kolegijai.

29 Teisėjo pranešėjo siūlymu Bendrasis Teismas (devintoji išplėstinė kolegija) nusprendė pradėti žodinę proceso dalį.

30 Šalys buvo išklausytos ir atsakė į Bendrojo Teismo pateiktus klausimus per 2016 m. balandžio 27 d. posėdį.

31 Ieškovas Bendrojo Teismo prašo:

— panaikinti, pirma, Sprendimą 2014/119 ir Reglamentą Nr. 208/2014 ir, antra, Sprendimą 2015/364 ir Įgyvendinimo reglamentą 2015/357 tiek, kiek jie su juo susiję,

— nepatenkinus pirmojo reikalavimo, pripažinti jam netaikytinomis Sprendimo 2014/119, iš dalies pakeisto Sprendimu 2015/143, 1 straipsnio 1 dalį ir Reglamento Nr. 208/2014, iš dalies pakeisto Reglamentu 2015/138, 3 straipsnio 1 dalį,

— priteisti iš Tarybos bylinėjimosi išlaidas.

32 Taryba, palaikoma Komisijos, Bendrojo Teismo prašo:

— atmesti ieškinį,

— nepatenkinus pirmojo reikalavimo, jeigu būtų iš dalies panaikinti 2014 m. kovo mėn. aktai, nurodyti, kad ieškovo atžvilgiu paliekami galioti Sprendimo 2014/119 padariniai, kol įsigalios dalinis Reglamento Nr. 208/2014 panaikinimas, ir, jeigu būtų iš dalies panaikinti 2015 m. kovo mėn. aktai, nurodyti, kad ieškovo atžvilgiu paliekami galioti iš dalies pakeisto Sprendimo 2014/119 padariniai, kol įsigalios dalinis Reglamento Nr. 208/2014, iš dalies pakeisto Įgyvendinimo reglamentu 2015/357, panaikinimas,

— priteisti iš ieškovo bylinėjimosi išlaidas.

Dėl teisės

Dėl reikalavimo panaikinti pirminės redakcijos 2004 m. kovo mėn. aktus, kiek jie taikomi ieškovui

33 Ieškinio reikalavimą dėl pirminės redakcijos 2014 m. kovo mėn. aktų panaikinimo ieškovas grindžia šešiais pagrindais. Ieškinio pirmasis pagrindas grindžiamas teisinio pagrindo nebuvimu. Antrasis – teisės į gynybą ir teisės į veiksmingą teisminę gynybą pažeidimu. Trečiasis – motyvavimo trūkumu. Ketvirtasis – teisės į nuosavybę ir teisės į reputaciją pažeidimu. Penktasis – fakto klaida ir akivaizdžia vertinimo klaida. Šeštasis – įrodymų nebuvimu.

34 Penktajame ir šeštajame pagrinduose, kuriuos tikslinga išnagrinėti pirmiausia, ieškovas iš esmės teigia, kad sprendimas nustatyti jam ribojamąsias priemones priimtas be pakankamai svaraus faktinio pagrindo, todėl Taryba padarė akivaizdžią vertinimo klaidą.

35 Taryba teigia, kad 2014 m. kovo 3 d. rašte buvo nurodyta, kad vyksta tyrimas dėl ieškovo dalyvavimo pasisavinant didelio masto valstybės lėšas ir vėliau neteisėtai pervedant jas už Ukrainos ribų, o tai atitinka 2014 m. kovo mėn. aktuose nurodytus motyvus. Be to, 2014 m. liepos 8 d. dokumente (žr. šio sprendimo 12 punktą) patvirtinta, kad Ukrainoje pradėtas ikiteisminis tyrimas ieškovo atžvilgiu, jis įtariamas, be kita ko, didelio masto valstybės lėšų pasisavinimu.

36 Primintina, kad, nors Taryba turi didelę diskreciją nustatyti bendruosius kriterijus, į kuriuos reikia atsižvelgti siekiant taikyti ribojamąsias priemones, Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnyje garantuojama veiksminga teisminė kontrolė reikalauja, kad atlikdamas motyvų, kuriais pagrįstas sprendimas įtraukti konkretaus asmens pavardę į asmenų, kuriems taikomos ribojamosios priemonės, sąrašą arba palikti ją šiame sąraše, teisėtumo kontrolę Europos Sąjungos teismas įsitikintų, kad šis sprendimas, kuris konkrečiai susijęs su šiuo asmeniu, būtų pagrįstas pakankamai svariu faktiniu pagrindu. Tai reiškia, kad turi būti tikrinami dėstant motyvus, kuriais pagrįstas šis sprendimas, nurodyti faktai, todėl teisminė kontrolė yra ne apribota nurodytų motyvų abstrakčios tikimybės vertinimu, bet susijusi su tuo, ar šie motyvai arba bent vienas jų, laikytinas pakankamu, kad pats savaime patvirtintų šį sprendimą, yra pakankamai tiksliai ir aiškiai pagrįsti (šiuo klausimu žr. 2015 m. balandžio 21 d. Sprendimo *Anbouba / Taryba*, C-605/13 P, EU:C:2015:248, 41 ir 45 punktus ir juose nurodytą teismų praktiką).

37 Nagrinėjamu atveju Sprendimo 2014/119 1 straipsnio 1 dalyje numatytas kriterijus reiškia, kad ribojamosios priemonės taikomos asmenims, pripažintiems atsakingais už valstybės lėšų pasisavinimą. Be to, iš minėto sprendimo 2 konstatuojamosios dalies matyti, kad šios priemonės Tarybos patvirtintos „siekiant įtvirtinti ir remti teisinę valstybę <...> Ukrainoje“.

38 Ieškovo pavardė į sąrašą įtraukta motyvuojant tuo, kad jis buvo „[a]smuo, kurio atžvilgiu vykdomas baudžiamasis procesas Ukrainoje, siekiant ištirti nusikaltimus, susijusius su Ukrainos valstybės lėšų pasisavinimu ir neteisėtu jų pervedimu už Ukrainos ribų“.

39 Grįsdama ieškovo pavardės įtraukimo į sąrašą motyvą, Taryba remiasi 2014 m. kovo 3 d. raštu. Šio rašto pirmoje dalyje nurodyta, kad „Ukrainos teisėsaugos tarnybos“ iškėlė kelias baudžiamąsias bylas, siekdamos ištirti buvusių aukšto rango pareigūnų padarytus nusikaltimus“; tarp šių pareigūnų yra ir ieškovas. Toliau rašte apibendrintai nurodyta, kad aptariamas tyrimas „leido nustatyti didelio masto valstybės lėšų pasisavinimą ir vėlesnį jų neteisėtą pervedimą už Ukrainos ribų“.

40 Neginčijama, kad šiuo vieninteliu pagrindu ieškovas pripažintas „atsaking[u] už Ukrainos valstybės lėšų pasisavinimą“, kaip nurodyta Sprendimo 2014/119 1 straipsnio 1 dalyje. Iš Tarybos šioje instancijoje pateiktų įrodymų tik 2014 m. kovo 3 d. raštas yra ankstesnis nei 2014 m. kovo mėn. aktai, todėl tų aktų teisėtumas turi būti vertinamas atsižvelgiant tik į šį įrodymą.

41 Reikia konstatuoti, kad nors minėtas raštas gautas iš trečiosios valstybės aukštos teisėsaugos institucijos, jame yra tik bendro pobūdžio ir abstraktus teiginys, kuriuo ieškovo, kaip ir kitų buvusių aukšto rango pareigūnų, pavardė siejama su tyrimu, per kurį iš esmės nustatyta valstybės lėšų pasisavinimo faktų. Rašte nepateikta detalių dėl nustatytų faktų, kurie buvo tikrinami per Ukrainos valdžios institucijų vykdomą tyrimą, ir juo labiau dėl individualios ieškovo atsakomybės (net ir preziumuojamos), susijusios su tais faktais (šiuo klausimu žr. 2016 m. sausio 28 d. Sprendimą *Azarov /Taryba*, T-332/14, nepaskelbtas Rink., EU:T:2016:48, 46 punktą; pagal analogiją taip pat žr. 2015 m. spalio 26 d. Sprendimą *Portnov / Taryba*, T-290/14, EU:T:2015:806, 43 ir 44 punktus).

42 Toliau reikėtų pažymėti, kad, priešingai nei byloje, kurioje priimtas 2014 m. vasario 27 d. Sprendimas *Ezz ir kt. / Taryba* (T-256/11, EU:T:2014:93, 57–61 punktai), jis vėliau patvirtintas apeliacine tvarka 2015 m. kovo 5 d. Sprendimu *Ezz ir kt. / Taryba* (C-220/14 P, EU:C:2015:147), – abiem šiais sprendimais remiasi Taryba, – nagrinėjamu atveju, pirma, ji neturėjo informacijos apie faktus ar Ukrainos valdžios institucijų ieškovui inkriminuojamas konkrečias veikas ir, antra, 2014 m. kovo 3 d. raštas, net vertinamas kartu su kitais duomenimis, negali būti pakankamai svarus faktinis pagrindas,

kaip jis suprantamas pagal šio sprendimo 36 punkte nurodytą teismo praktiką, norint įtraukti ieškovo pavardę į sąrašą dėl to, kad jis buvo pripažintas „atsakingu“ už valstybės lėšų pasisavinimą (šiuo klausimu žr. 2015 m. spalio 26 d. Sprendimo *Portnov / Taryba*, T-290/14, EU:T:2015:806, 46–48 punktus).

43 Kad ir kokia buvo proceso dėl ieškovo stadija, Taryba negalėjo nustatyti jam ribojamųjų priemonių nežinodama, kokiomis konkrečiai valstybės lėšų pasisavinimo veikomis jį kaltino Ukrainos valdžios institucijos. Iš tikrųjų tik turėdama duomenų apie šias veikas Taryba galėjo nustatyti, kad jos, pirma, galėjo būti kvalifikuojamos kaip valstybės lėšų pasisavinimas ir, antra, galėjo kelti pavojų Ukrainos teisinei valstybei, kurią įtvirtinti ir remti, kaip nurodyta šio sprendimo 37 punkte, siekiama nustatant nagrinėjamas ribojamąsias priemones (2016 m. sausio 28 d. Sprendimo *Klyuyev / Taryba*, T-341/14, EU:T:2016:47, 50 punktas ir 2016 m. sausio 28 d. Sprendimo *Azarov / Taryba*, T-331/14, EU:T:2016:49, 55 punktas).

44 Be to, būtent kompetentinga Sąjungos institucija kilus ginčui turi įrodyti motyvų, nurodytų dėl atitinkamo asmens, pagrįstumą, o ne šis asmuo turi pateikti šių motyvų pagrįstumą paneigiančių įrodymų (2013 m. liepos 18 d. Sprendimo *Komisija ir kt. / Kadi*, C-584/10 P, C-593/10 P ir C-595/10 P, EU:C:2013:518, 120 ir 121 punktai ir 2013 m. lapkričio 28 d. Sprendimo *Taryba / Fulmen ir Mahmoudian*, C-280/12 P, EU:C:2013:775, 65 ir 66 punktai).

45 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad ieškovo pavardės įtraukimas į sąrašą neturi faktinio pagrindo, kurio pakaktų užtikrinti, kad būtų paisoma asmenų, kuriems taikomos ginčijamos ribojamosios priemonės, nustatytos Sprendimu 2014/119, nustatymo kriterijų.

46 Be to, konstatuotina, kad šis pažeidimas tęsėsi, kol įsigaliojo 2015 m. kovo mėn. aktai, kuriais pakeistas sąrašas ir iš dalies pakeisti ieškovo įtraukimo į sąrašą motyvai.

47 Remiantis šia išvada, nereikia priimti sprendimo dėl ieškovo argumento, kad jo pavardės įtraukimas 2014 m. kovo mėn. aktais turėtų būti pripažintas neteisėtu nuo 2015 m. sausio 31 d. iki 2015 m. kovo 6 d., t. y. nuo 2015 m. sausio mėn. aktų įsigaliojimo iki 2015 m. kovo mėn. aktų įsigaliojimo. Atsižvelgiant į tai, kad 2014 m. kovo mėn. aktai panaikinami, kiek jie taikomi ieškovui, laikoma, kad tuo laikotarpiu ribojamosios priemonės jam nebuvo taikytos.

48 Todėl reikia pritarti kartu nagrinėtiems ieškinio penktajam ir šeštajam pagrindams ir panaikinti pirminės redakcijos Sprendimą 2014/119, kiek jis taikomas ieškovui, nesant poreikio priimti sprendimo dėl kitų pagrindų.

49 Panaikinus Sprendimą 2014/119, taip pat reikia panaikinti, kiek jis taikomas ieškovui, pirminės redakcijos Reglamentą Nr. 208/2014, kuriam priimti, kaip nustatyta SESV 215 straipsnio 2 dalyje, reikia, kad būtų priimtas sprendimas pagal ES sutarties V antraštinės dalies 2 skyrių.

Dėl reikalavimo panaikinti 2014 m. kovo mėn. aktus, iš dalies pakeistus 2015 m. sausio ir kovo mėn. aktais, tiek, kiek jie taikomi ieškovui

50 Pareiškime dėl reikalavimų patikslinimo ieškovas prašė leisti išplėsti ieškinio apimtį taip, kad jis apimtų 2015 m. kovo mėn. aktų, kiek jie susiję su ieškovu, panaikinimą.

51 Savo reikalavimą panaikinti 2014 m. kovo mėn. aktus, iš dalies pakeistus 2015 m. sausio ir kovo mėn. aktais, ieškovas grindžia septyniais pagrindais. Pirmasis ieškinio pagrindas grindžiamas teisinio pagrindo nebuvimu. Antrasis – įtraukimo į sąrašą kriterijų pažeidimu. Trečiasis – teisės į gynybą ir teisės į veiksmingą teisminę gynybą pažeidimu. Ketvirtasis – motyvavimo trūkumu. Penktasis – teisės į nuosavybę ir teisės į reputaciją pažeidimu. Šeštasis – akivaizdžia vertinimo klaida, o septintasis – įtraukimo į sąrašą kriterijų neteisėtumu.

52 Pirma, tikslinga išnagrinėti trečiąjį pagrindą, antra, ketvirtąjį pagrindą, trečia, pirmąjį ir septintąjį pagrindus kartu, ketvirta, antrąjį ir šeštąjį pagrindus (kartu) ir galiausiai – penktąjį pagrindą.

Dėl trečiojo ieškinio pagrindo, grindžiamo teisės į gynybą ir teisės į veiksmingą teisminę gynybą pažeidimu

53 Trečiajame ieškinio pagrinde ieškovas teigia, kad jo teisė į gynybą ir teisė į veiksmingą teisminę gynybą buvo pažeistos, nes Taryba, pirma, nepateikė įrodymų ir informacijos, kurie pagrįstų jo įtraukimą į sąrašą, ir, antra, kruopščiai ir nešališkai neišnagrinėjo teiginių, susijusių su jo įtraukimu į sąrašą, pagal ieškovo 2015 m. vasario 17 d. rašte suformuluotas pastabas.

54 Taryba, palaikoma Komisijos, ginčija ieškovo argumentus.

55 Pirmiausia reikia priminti, kad Pagrindinių teisių chartijos, kuri pagal ES sutartį turi tokią pačią teisinę galią kaip ir Sutartys, 41 straipsnio 2 dalies a punkte įtvirtintos teisės į gynybą paisymas apima teisę būti išklausytam ir teisę susipažinti su bylos medžiaga, o teisė į veiksmingą teisminę gynybą, kuri įtvirtinta šios Chartijos 47 straipsnyje, reikalauja, kad suinteresuotasis asmuo galėtų sužinoti dėl jo priimto sprendimo motyvus (šiuo klausimu žr. 2013 m. liepos 18 d. Sprendimo *Komisija ir kt. / Kadi*, C-584/10 P, C-593/10 P ir C-595/10 P, EU:C:2013:518, 98-100 punktus).

56 Todėl, priimdama sprendimą palikti asmenį, subjektą ar įstaigą įtrauktą į asmenų, subjektų ar įstaigų, kuriems taikomos ribojamosios priemonės, sąrašą, Taryba turi paisyti šio asmens, subjekto ar įstaigos teisės būti iš anksto išklausytam, jeigu sprendime dėl palikimo sąraše prieš jį remiasi naujais duomenimis, kurie nenurodyti pradiniame sprendime dėl įtraukimo į šį sąrašą (2014 m. birželio 4 d. Sprendimo *Sina Bank / Taryba*, T-67/12, nepaskelbtas Rink., EU:T:2014:348, 68 punktas ir nurodyta teismų praktika; šiuo klausimu žr. 2011 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *Prancūzija / People's Mojahedin Organization of Iran*, C-27/09 P, EU:C:2011:853, 62 punktą).

57 Šioje byloje pažymėtina, kad ieškovo pavardės palikimas sąraše, priėmus 2015 m. kovo mėn. aktus, pagrįstas vien 2014 m. gruodžio 30 d. raštu.

58 Šiuo klausimu taip pat pažymėtina, kad prieš priimdama sprendimą palikti ieškovo pavardę sąraše Taryba nusiuntė ieškovui 2014 m. gruodžio 30 d. raštą (žr. šio sprendimo 16 punktą). Be to, 2015 m. vasario 2 d. raštu Taryba pranešė ieškovui apie savo ketinimą jam palikti galioti ribojamąsias priemones, informuodama apie galimybę pateikti pastabų (žr. šio sprendimo 16 punktą).

59 Tai reiškia, kad ieškovas galėjo susipažinti su informacija ir įrodymais, kuriais remdamasi Taryba jam paliko galioti ribojamąsias priemones, ir galėjo laiku pateikti pastabas (žr. šio sprendimo 16 punktą).

60 Be to, ieškovas neįrodė, kad tariami sunkumai, susiję su gauta informacija ir turėtu laiku atsakyti į Tarybos nurodytus kaltinimus, sutrukdė laiku pakoreguoti savo reikalavimus ar suformuluoti gynybos argumentus.

61 Iš to, kas išdėstyta, matyti, jog pranešimas apie įrodymus per procedūrą buvo pakankamas, kad būtų užtikrintas ieškovo naudojimasis teise į gynybą ir teise į veiksmingą teisminę gynybą.

62 Taigi ieškinio trečiąjį pagrindą reikia atmesti.

Dėl ketvirtojo ieškinio pagrindo, grindžiamo pareigos motyvuoti pažeidimu

63 Ieškinio ketvirtajame pagrinde ieškovas teigia, kad, pirma, jo pavardės palikimo sąraše motyvuose nenurodytas šio baudžiamojo proceso pobūdis ar dalykas ir tai, kaip šis procesas susijęs su valstybės lėšų pasisavinimu ar valstybės pareigūno piktnaudžiavimu tarnyba, antra, šiuose motyvuose Taryba tik

pakartojo sprendime ir reglamente išdėstytų įtraukimo į sąrašą kriterijų formuluotes, trečia, 2015 m. vasario 2 d., 2014 m. gruodžio 30 d. ir 2015 m. kovo 6 d. Tarybos raštai negali ištaisyti šio trūkumo ir, ketvirta, motyvavimo trūkumas ypač reikšmingas atsižvelgiant į vykstant procesui ieškovo išdėstytus kaltinimus, ilgą laikotarpį nuo ieškovo įtraukimo į sąrašą, per kurį Taryba galėjo suformuluoti motyvus, ir visišką skubos ar rizikos, kad ieškovas išeikvos turtą, nebuvimą, nes ieškovo turtas jau įšaldytas.

64 Taryba, palaikoma Komisijos, ginčija ieškovo argumentus.

65 Pirmiausia primintina, kad SESV 296 straipsnyje ir Pagrindinių teisių chartijos 41 straipsnio 2 dalies c punkte reikalaujamas motyvavimas turi būti pritaikytas prie ginčijamo akto pobūdžio ir jo priėmimo aplinkybių. Iš jo turi būti matomas aiškus ir nedviprasmiškas aktą priėmusios institucijos pagrindimas, kad suinteresuotasis asmuo galėtų susipažinti su nustatytos priemonės motyvais, o jurisdikciją turintis teismas – vykdyti kontrolę. Reikalavimas motyvuoti turi būti vertinamas atsižvelgiant į konkretaus atvejo aplinkybes (žr. 2016 m. balandžio 14 d. Sprendimo *Ben Ali / Taryba*, T-200/14, nepaskelbtas Rink., EU:T:2016:216, 94 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).

66 Nereikalaujama motyvuojant aktą tiksliai nurodyti visų svarbių faktinių ir teisinių aplinkybių, nes vertinant, ar akto motyvai atitinka SESV 296 straipsnio ir Pagrindinių teisių chartijos 41 straipsnio 2 dalies c punkto reikalavimus, reikia atsižvelgti ne tik į jo tekstą, bet ir į kontekstą bei visas atitinkamą sritį reglamentuojančias teisės normas. Taigi, asmens nenaudai priimtas aktas yra pakankamai motyvuotas, jeigu jis priimtas suinteresuotajam asmeniui žinomomis aplinkybėmis, leidžiančiomis jam suprasti dėl jo nustatytos priemonės reikšmę. Be to, akto motyvų tikslumo laipsnis turi būti proporcingas faktinėms galimybėms ir techninėms ar su terminu susijusioms sąlygoms, kuriomis jis turi būti priimtas (žr. 2016 m. balandžio 14 d. Sprendimo *Ben Ali / Taryba*, T-200/14, nepaskelbtas Rink., EU:T:2016:216, 95 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

67 Konkrečiai kalbant, lėšų įšaldymo priemonės motyvai iš principo negali būti suformuluoti tik bendrai ir stereotipiškai. Atsižvelgiant į šio sprendimo 66 punkte nurodytas išlygas, tokioje priemonėje, atvirkščiai, reikia nurodyti specialias ir konkrečias priežastis, dėl kurių Taryba mano, kad atitinkami teisės aktai taikytini suinteresuotajam asmeniu (žr. 2016 m. balandžio 14 d. Sprendimo *Ben Ali / Taryba*, T-200/14, nepaskelbtas Rink., EU:T:2016:216, 96 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

68 Nagrinėjamu atveju pažymėtina, kad, kaip ir pradiniuose įtraukimo į sąrašą motyvuose, 2015 m. kovo mėn. aktais iš dalies pakeistuose motyvuose (žr. šio sprendimo 19 punktą) išdėstytos aplinkybės, sudarančios ieškovo pavardės įtraukimo į sąrašą pagrindą, iš esmės t. y. aplinkybė, kad jo atžvilgiu Ukrainos valdžios institucijos pradėjo baudžiamąjį procesą dėl valstybės lėšų ar turto pasisavinimo.

69 Be to, ieškovui taikomos priemonės paliktos galioti jam žinomomis aplinkybėmis, nes keičiantis su šia byla susijusiais raštais jis susipažino su 2014 m. gruodžio 30 d. raštu, kuriuo Taryba pagrindė jam taikomų priemonių palikimą galioti ir kuriame Taryba pateikė paaiškinimus dėl jo pavardės įtraukimo į sąrašą (šiuo klausimu žr. 2012 m. lapkričio 15 d. Sprendimo *Taryba / Bamba*, C-417/11 P, EU:C:2012:718, 53 ir 54 punktus ir juose nurodytą teismo praktiką, taip pat 2013 m. rugsėjo 6 d. Sprendimo *Bank Melli Iran / Taryba*, T-35/10 ir T-7/11, EU:T:2013:397, 88 punktą), įskaitant veikų, kuriomis jis kaltinamas, išsamų aprašymą.

70 Kalbant apie tariamą įtraukimo motyvų stereotipiškumą, pažymėtina, kad, nors šiuose motyvuose nurodyti argumentai yra tokie patys kaip ir tie, kuriais remiantis ribojamosios priemonės nustatytos kitiems sąraše nurodytiems fiziniams asmenims, jais siekiama apibūdinti konkrečią ieškovo, dėl kurio, kaip ir kitų asmenų, anot Tarybos, pradėtas teismo procesas, susijęs su tyrimais dėl valstybės lėšų pasisavinimo Ukrainoje, situaciją (šiuo klausimu žr. 2014 m. vasario 27 d. Sprendimo *Ezz ir kt. / Taryba*, T-256/11, EU:T:2014:93, 115 punktą).

71 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad 2014 m. kovo mėn. aktuose, iš dalies pakeistuose 2015 m. sausio ir kovo mėn. aktais, pakankamai teisiškai išdėstytos teisinės ir faktinės aplinkybės, kurios, tų aktų rengėjo nuomone, sudaro jų pagrindą.

72 Taigi ieškinio ketvirtąjį pagrindą reikia atmesti.

Dėl ieškinio pirmojo ir septintojo pagrindų, grindžiamų teisinio pagrindo nebuvimu ir prieštaravimu, kuris grindžiamas įtraukimo į sąrašą kriterijaus neteisėtumu

73 Ieškinio pirmajame pagrinde ieškovas teigia, kad ESS 29 straipsnis nebuvo tinkamas teisinis pagrindas priimti sprendimą, nes Taryba neįrodė, kad jis sukėlė grėsmę teisinei valstybei ar žmogaus teisėms Ukrainoje. Priešingai, ieškovas dėjo pastangas 2014 m. vasario mėn. įvykių metu sutaikyti konflikto šalis ir prisiėmė atsakomybę už derybas dėl Ukrainos ir Sąjungos asociacijos susitarimo.

74 Be to, naujausi įvykiai Ukrainoje, kiek jie susiję su teisingo bylos nagrinėjimo neužtikrinimu ieškovui ir pagrindinių teisių nepaisymu apskritai, neva patvirtina, kad naujoji Ukrainos valdžia pati kelia grėsmę demokratijai ir teisinei valstybei bei akivaizdžiai ir sistemingai pažeidžia žmogaus teises.

75 Galiausiai, kadangi Sprendimas 2014/119 neteisėtas, tariamai nėra pagrindo priimti reglamento pagal SESV 215 straipsnį.

76 Ieškinio septintajame pagrinde, kuris iš esmės suformuluotas antrajam ieškinio reikalavimui paremti, ieškovas pateikia neteisėtumu grindžiamą prieštaravimą ir teigia, kad, jeigu įtraukimo į sąrašą kriterijus turėtų būti aiškinamas plačiai, kad pagal jį būtų atsižvelgiama į bet kokį Ukrainos valdžios institucijų tyrimą, nepriklausomai nuo to, ar jis paremtas įrodymais, peržiūrėtas ar patikrintas teismo sprendimu ar teismo procese, arba į bet kokį valstybės pareigūno piktnaudžiavimą tarnyba siekiant gauti nepagrįstos naudos, nepriklausomai nuo to, ar kaltinama valstybės turto pasisavinimu, toks kriterijus būtų savavališkas ir neturėtų tinkamo teisinio pagrindo arba būtų neproporcingas 2014 m. kovo mėn. aktų tikslams.

77 Taryba, palaikoma Komisijos, ginčija ieškovo argumentus.

78 Todėl reikia išnagrinėti Sprendimo 2014/119, iš dalies pakeisto Sprendimu 2015/143, 1 straipsnio 1 dalyje numatyto įtraukimo kriterijaus atitiktį bendros užsienio ir saugumo politikos (BUSP) tikslams, būtent šio kriterijaus proporcingumą minėtų tikslų atžvilgiu.

79 Iš pradžių primintina, kad su BUSP susiję ES sutarties tikslai išdėstyti, be kita ko, ESS 21 straipsnio 2 dalies b punkte, kuriame numatyta:

„Sąjunga nustato ir įgyvendina bendrą politiką ir veiksmus bei siekia aukšto lygio bendradarbiavimo visose tarptautinių santykių srityse, kad: <…> įtvirtintų ir remtų demokratiją, teisinę valstybę, žmogaus teises ir tarptautinės teisės principus.“

80 Be to, primintina, kad Sprendimo 2014/119 2 konstatuojamojoje dalyje numatyta:

„2014 m. kovo 3 d. Taryba sutarė daugiausia dėmesio, nustatant ribojamąsias priemones, skirti asmenų, pripažintų atsakingais už Ukrainos valstybės lėšų pasisavinimą, ir asmenų, atsakingų už žmogaus teisių pažeidimus, turto įšaldymui ir susigrąžinimui, siekiant įtvirtinti ir remti teisinę valstybę ir pagarbą žmogaus teisėms Ukrainoje.“

81 Šiuo pagrindu Sprendimo 2014/119, iš dalies pakeisto Sprendimu 2015/143, 1 straipsnio 1 dalies a punkte numatytas toks kriterijus:

„ 1. Įšaldomos visos priede išvardytiems asmenims, pripažintiems atsakingais už Ukrainos valstybės lėšų pasisavinimą, asmenims, atsakingiems už žmogaus teisių pažeidimus Ukrainoje, ir su jais susijusiems fiziniams ar juridiniams asmenims, subjektams ar įstaigoms priklausančios, jų nuosavybės teise turimos, valdomos arba kontroliuojamos lėšos ir ekonominiai ištekliai.

Šio sprendimo tikslais, asmenys, pripažinti atsakingais už Ukrainos valstybės lėšų pasisavinimą – tai, be kita ko, asmenys, kurių atžvilgiu Ukrainos valdžios institucijos atlieka tyrimą:

a) dėl Ukrainos viešųjų lėšų ar turto pasisavinimo arba dėl bendrininkavimo atliekant tokius veiksmus <...>“

82 Galiausiai primintina, kad ieškovo įrašymo į sąrašą motyvai, priėmus 2015 m. kovo mėn. aktus, yra tokie:

„Asmuo, kurio atžvilgiu Ukrainos valdžios institucijos vykdo baudžiamąjį procesą dėl viešųjų lėšų ar turto pasisavinimo ir dėl valstybės pareigūno piktnaudžiavimo tarnyba siekiant gauti nepagrįstos naudos sau arba siekiant suteikti nepagrįstos naudos trečiajam asmeniui, taip padarant žalą Ukrainos viešosioms lėšoms.“

83 Pirmiausia reikia konstatuoti, kad, kaip pripažino Taryba savo procesiniuose dokumentuose, ribojamosios priemonės ieškovui nustatytos vieninteliu tikslu – įtvirtinti ir remti teisinę valstybę Ukrainoje. Todėl ieškovo argumentai, kad Sprendime 2014/119 nustatytais įtraukimo kriterijais neįgyvendinami kiti BUSP tikslai, yra nereikšmingi.

84 Taigi reikia patikrinti, ar įtraukimo kriterijus, numatytas Sprendime 2014/119 ir iš dalies pakeistas Sprendimu 2015/143, susijęs su asmenimis, kurie pripažinti atsakingais už Ukrainos valstybės lėšų pasisavinimą, atitinka tame pačiame sprendime nurodytą tikslą įtvirtinti ir remti teisinę valstybę Ukrainoje.

85 Šiuo klausimu primintina, kad remiantis teismo praktika dėl ribojamųjų priemonių, susijusių su padėtimi Tunise ir Egipte, tokių tikslų, kokie nurodyti ESS 21 straipsnio 2 dalies b ir d punktuose, galima pasiekti įšaldant lėšas, kai ši priemonė, kaip šiuo atveju, taikoma tik pripažintiems atsakingais už valstybės lėšų pasisavinimą asmenims ir su jais susijusiems asmenims, subjektams ar įstaigoms, t. y. asmenims, kurių veiksmai, kaip įtariama, galėjo sukelti grėsmę valdžios institucijų ir su jomis susijusių įstaigų tinkamai veiklai (šiuo klausimu žr. 2013 m. gegužės 28 d. Sprendimo *Trabelsi ir kt. / Taryba*, T-187/11, EU:T:2013:273, 92 punktą; 2014 m. vasario 27 d. Sprendimo *Ezz ir kt. / Taryba*, T-256/11, EU:T:2014:93, 44 punktą ir 2016 m. balandžio 14 d. Sprendimo *Ben Ali / Taryba*, T-200/14, nepaskelbtas Rink., EU:T:2016:216, 68 punktą).

86 Nagrinėjamu atveju reikia konstatuoti, kad, pirma, įtraukimo kriterijus, kiek jis susijęs su ieškovu, grindžiamas su „valstybės lėšų pasisavinimu“ susijusiais nusikaltimais ir, antra, šis kriterijus patenka į teisinį pagrindą, aiškiai apibrėžtą Sprendimu 2004/119 ir siekiu įgyvendinti ES sutarties tikslą, kuriuo jis paremtas ir kuris nurodytas šio sprendimo 2 konstatuojamojoje dalyje, t. y. tikslą įtvirtinti ir remti teisinę valstybę Ukrainoje.

87 Šiuo klausimu primintina, kad teisinės valstybės principo laikymasis yra viena iš pagrindinių vertybių, kuriomis grindžiama Sąjunga, kaip matyti iš ESS 2 straipsnio, taip pat ES sutarties ir Pagrindinių teisių chartijos preambulių. Be to, remiantis ESS 49 straipsniu teisinės valstybės principo laikymasis yra būtinoji narystės Sąjungoje sąlyga. Teisinės valstybės sąvoka taip pat įtvirtinta 1950 m. lapkričio 4 d. Romoje pasirašytos Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos preambulėje, kur ji suformuluota kaip „teisės viršenybė“.

88 Teisingumo Teismo ir Europos Žmogaus Teisių Teismo praktikoje, Europos Tarybos veikloje, kurią vykdo Europos komisija „Demokratija per teisę“, pateikiamas neišsamus principų ir normų, kuriuos gali apimti teisinės valstybės sąvoka, sąrašas. Tarp jų yra šie principai: teisėtumo, teisinio saugumo, taip pat savavališko naudojimosi vykdomosios valdžios galiomis draudimo; nepriklausomų ir nešališkų teismų; veiksmingos teisminės kontrolės, įskaitant pagrindinių teisių paisymą, ir lygybės prieš įstatymą (šiuo klausimu žr. teisinės valstybės kriterijų sąrašą, kurį Europos komisija „Demokratija per teisę“ priėmė per 106-ąją plenarinę sesiją (2006 m. kovo 11–12 d., Venecijoje)). Be to, kai kuriuose Sąjungos išorės veiksmų srities teisės aktuose, be kita ko, nurodyta kova su korupcija – kaip principas, kurį apima teisinės valstybės sąvoka (žr., pavyzdžiui, 2006 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1638/2006, išdėstantį bendrąsias nuostatas, kurios nustato Europos kaimynystės ir partnerystės priemonę (OL L 310, 2006, p. 1)).

89 Tačiau, nors negalima atmesti galimybės, kad tam tikri veiksmai, susiję su valstybės lėšų pasisavinimu, gali sukelti grėsmę teisinei valstybei, negalima sutikti su tuo, kad bet koks valstybės lėšų pasisavinimas, įvykdytas trečiojoje šalyje, pateisina Sąjungos įsikišimą siekiant įtvirtinti ir remti teisinę valstybę šioje šalyje, naudojantis savo įgaliojimais BUSP srityje. Kad būtų galima konstatuoti, jog valstybės lėšų pasisavinimas gali pateisinti Sąjungos veiksmus BUSP srityje, pagrįstus tikslu įtvirtinti ir remti teisinę valstybę, ginčijami veiksmai bent jau turi būti tokie, kad jais gali būti pažeisti instituciniai ir teisiniai atitinkamos šalies pagrindai.

90 Šiomis aplinkybėmis įtraukimo kriterijus gali būti laikomas atitinkančiu Sąjungos teisės sistemą tik tada, jei jis gali atitikti aukštesnės galios teisės normų, kurių turi būti laikomasi jį nustatant, reikalavimus ir, konkrečiai kalbant, tikslą įtvirtinti ir remti teisinę valstybę Ukrainoje. Toks aiškinimas leidžia paisyti plačios diskrecijos, kuria Taryba naudojasi nustatydama bendrus įtraukimo kriterijus, ir taip užtikrinama Sąjungos teisės aktų teisėtumo atsižvelgiant į pagrindines teises kontrolė (iš principo išsami) (šiuo klausimu žr. 2014 m. liepos 16 d. Sprendimo *National Iranian Oil Company* / Taryba, T-578/12, nepaskelbtas Rink., EU:T:2014:678, patvirtinto 2016 m. kovo 1 d. Sprendimu *National Iranian Oil Company / Taryba*, C-440/14 P, EU:C:2016:128, 108 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

91 Taigi šį kriterijų reikia aiškinti taip, kad jis taikomas ne visiems valstybės lėšų pasisavinimo veiksmams abstrakčiai, o tik tiems valstybės lėšų ar turto pasisavinimo veiksmams, kurie, atsižvelgiant į pasisavintų lėšų ar turto mastą ar rūšį arba į tų veiksmų padarymo aplinkybes, bent jau gali pažeisti institucinius ir teisinius Ukrainos pagrindus, ypač teisėtumo, savavališko naudojimosi vykdomosios valdžios galiomis draudimo, veiksmingos teisminės kontrolės ir lygybės prieš įstatymą principus, ir galiausiai gali sutrukdyti laikytis teisinės valstybės principo šioje šalyje (žr. šio sprendimo 89 punktą). Taip aiškinamas įtraukimo kriterijus atitinka susijusius ES sutarties tikslus ir yra jiems proporcingas.

92 Šios išvados nepaneigia ieškovo argumentas dėl naujausių įvykių Ukrainoje, kiek jis susijęs su tuo, kad ieškovui neužtikrintas teisingas bylos nagrinėjimas ir nepaisyta jo pagrindinių teisių.

93 Šiuo atžvilgiu reikia priminti, kad Ukraina nuo 1995 m. yra Europos Tarybos narė ir ratifikavo Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvenciją, o naująją Ukrainos valdžią legitimia pripažino Sąjunga ir tarptautinė bendrija. Todėl Taryba nepadarė klaidos, kai rėmėsi įrodymais, kuriuos jai pateikė aukšta šios šalies teisėsaugos institucija, kad ieškovo atžvilgiu vykdomas baudžiamasis procesas dėl kaltinimų pasisavinus valstybės lėšas ar turtą, ir kai neginčijo Ukrainos valdžios ir teismų sistemos teisėtumo ir legitimumo.

94 Be abejo, negalima atmesti galimybės, kad ieškovui pateikus duomenų, galinčių įrodyti, kad faktai dėl kurių jis kaltinamas, akivaizdžiai neteisingi ar iškraipyti, Taryba privalėtų patikrinti jai pateiktą informaciją ir prireikus prašyti papildomos informacijos ar įrodymų.

95 Šioje byloje ieškovas nurodo, kad nebuvo tikro teismo proceso, ir apskritai išreiškia abejonių dėl naujosios Ukrainos valdžios legitimumo ir Ukrainos teismų sistemos nešališkumo.

96 Tačiau šios aplinkybės negalėjo paneigti ieškovui pateiktų kaltinimų įtikimumo, kuris toliau aptariamas nagrinėjant ieškinio antrąjį ir šeštąjį pagrindus, ir nebuvo pakankamos siekiant įrodyti, kad konkrečiai ieškovo padėčiai turėjo įtakos jo nurodomos su Ukrainos teismų sistema susijusios problemos, kilusios vykstant su juo susijusioms procedūroms, kuriomis pagrįstas ribojamųjų priemonių taikymas jo atžvilgiu. Todėl šios bylos aplinkybėmis Taryba neprivalėjo papildomai tikrinti įrodymų, kuriuos jai pateikė Ukrainos institucijos.

97 Galiausiai tiek, kiek nagrinėdamas ieškovo argumentus Bendrasis Teismas turėtų priimti sprendimą dėl Ukrainos valdžios pasikeitimo ir nagrinėti įvairių tarptautinių institucijų šiuo klausimu išdėstyto vertinimo, įskaitant Tarybos politinio vertinimo, pagrįstumą, reikia konstatuoti, kad toks nagrinėjimas nepatenka į Bendrojo Teismo atliekamos aktų, sudarančių šios bylos dalyką, kontrolės sritį (šiuo klausimu žr. 2013 m. balandžio 25 d. Sprendimo *Gbagbo / Taryba*, T-119/11, EU:T:2013:216, 75 punktą).

98 Šio sprendimo 91 punkte išdėstytos išvados taip pat negali paneigti argumentas, pateiktas kaip neteisėtumu grindžiamas prieštaravimas, kad įtraukimo į sąrašą kriterijaus negalima aiškinti taip, kad pagal jį būtų atsižvelgiama į tyrimus, kurie nėra patikrinti per teismo procesą.

99 Šiuo klausimu, nors Sąjungos teismas konstatavo, kad asmens pripažinimas atsakingu už nusikaltimo padarymą nebūtinai reiškia jo nuteisimą už šį nusikaltimą (šiuo klausimu žr. 2015 m. kovo 5 d. Sprendimo *Ezz ir kt. / Taryba*, C-220/14 P, EU:C:2015:147, 71 ir 72 punktus), būtent kompetentinga Sąjungos institucija kilus ginčui turi patvirtinti motyvų, nurodytų dėl atitinkamo asmens, pagrįstumą, o ne šis asmuo turi pateikti šių motyvų pagrįstumą paneigiančių įrodymų (2013 m. liepos 18 d. Sprendimo *Komisija ir kt. / Kadi*, C-584/10 P, C-593/10 P ir C-595/10 P, EU:C:2013:518, 120 ir 121 punktai ir 2013 m. lapkričio 28 d. Sprendimo *Taryba / Fulmen ir Mahmoudian*, C-280/12 P, EU:C:2013:775, 65 ir 66 punktai).

100 Šioje byloje įtraukimo į sąrašą kriterijus, nurodytas 2014 m. kovo mėn. aktuose ir iš dalies pakeistas 2015 m. sausio mėn. aktais, tiesiog leidžia Tarybai, remiantis 2014 m. vasario 27 d. Sprendimu *Ezz ir kt. / Taryba* (T-256/11, EU:T:2014:93), atsižvelgti į tyrimą dėl valstybės lėšų pasisavinimo faktų kaip į aplinkybę, kuri tam tikrais atvejais gali pagrįsti ribojamųjų priemonių nustatymą, nepaneigiant to, kad atsižvelgiant į šio sprendimo 99 punkte nurodytą teismo praktiką ir šio sprendimo 78-91 punktuose pateiktą įtraukimo į sąrašą kriterijaus aiškinimą vien faktas, kad asmens atžvilgiu atliekamas tyrimas dėl nusikaltimų, susijusių su lėšų pasisavinimu, savaime negali pateisinti Tarybos veiksmų pagal ESS 21 ir 29 straipsnius.

101 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad Sprendimo 2014/119 1 straipsnio 1 dalyje nurodytas įtraukimo į sąrašą kriterijus atitinka ESS 21 straipsnyje nurodytus BUSP tikslus, kiek jis apima asmenis, pripažintus atsakingais už Ukrainos valstybės lėšų pasisavinimą, kuris gali sukelti grėsmę teisinei valstybei Ukrainoje.

102 Tokia pati išvada darytina ir dėl reikalavimų panaikinti Reglamentą Nr. 208/2014. Jame nustatyta lėšų įšaldymo priemonė, numatyta sprendime, kuris priimtas pagal ES sutarties V antraštinės dalies 2 skyrių, taigi jis atitinka SESV 215 straipsnį, jeigu yra galiojantis sprendimas, kaip nurodyta tame straipsnyje.

103 Todėl ieškinio pirmąjį ir septintąjį pagrindus reikia atmesti.

Dėl kartu nagrinėtinų ieškinio antrojo ir šeštojo pagrindų, grindžiamų atitinkamai įtraukimo į sąrašą kriterijaus nepaisymu ir akivaizdžia vertinimo klaida

104 Ieškinio antrąjį ir šeštąjį pagrindus ieškovas iš esmės grindžia dviem argumentais.

105 Pirmuoju argumentu, susijusiu su tuo, kad jo pavardės įtraukimas į sąrašą neatitiko įtraukimo kriterijų, ieškovas teigia, kad pagal 2014 m. vasario 27 d. Sprendimą *Ezz ir kt. / Taryba* (T-256/11, EU:T:2014:93) jis negalėjo būti „pripažintas atsakingu“ už nusikaltimus, kuriais kaltinamas, nes jo atžvilgiu nebuvo vykdomas teismo procesas ar tyrimas, susijęs su tokiu teismo procesu.

106 Antruoju argumentu, susijusiu su ieškovo pavardės įtraukimu į sąrašą be pakankamai svaraus faktinio pagrindo, ieškovas teigia, kad vienintelis įrodymas, kuriuo Taryba grindė iš dalies pakeistus 2014 m. kovo mėn. aktus, t. y. 2014 m. gruodžio 30 d. raštas, nėra pakankamai svarus faktinis pagrindas, kaip tai suprantama pagal reikšmingą teismų praktiką.

107 Taryba, palaikoma Komisijos, ginčija ieškovo argumentus.

108 Pirmiausia pažymėtina, kad nuo 2015 m. kovo 7 d. ieškovui taikomos naujos ribojamosios priemonės, nustatytos 2015 m. kovo mėn. aktais remiantis įtraukimo į sąrašą kriterijumi, kuris numatytas Sprendimo 2014/119 1 straipsnio 1 dalyje ir „patikslintas“ 2015 m. sausio mėn. aktais. Sprendimas 2015/364 nėra vien patvirtinamasis aktas – tai savarankiškas sprendimas, kurį priėmė Taryba, atlikusi Sprendimo 2014/119 5 straipsnio trečioje pastraipoje numatytą periodinę peržiūrą.

109 Todėl ieškovo pavardės įtraukimo į sąrašą 2015 m. kovo mėn. aktais teisėtumą reikia nagrinėti atsižvelgiant visų pirma į įtraukimo į sąrašą kriterijų, patikslintą 2015 m. sausio mėn. aktais, tada – į įtraukimo į sąrašą motyvus ir galiausiai atsižvelgiant į įrodymus, kuriais pagrįstas minėtas įtraukimas.

110 Visų pirma dėl įtraukimo į sąrašą kriterijaus primintina, kad pagal šį kriterijų, iš dalies pakeistą 2015 m. sausio mėn. aktais, numatyta, jog aptariamos ribojamosios priemonės taikomos, be kita ko, asmenims, „pripažintiems atsakingais“ už Ukrainos valstybės lėšų pasisavinimą, tarp jų – asmenims, „kurių atžvilgiu Ukrainos valdžios institucijos atlieka tyrimą“ dėl Ukrainos valstybės lėšų ar turto pasisavinimo (žr. šio sprendimo 14 punktą). Be to, kaip paaiškinta dėl ieškinio pirmojo pagrindo, šį kriterijų reikia aiškinti taip, kad jis taikomas ne bet kokiems valstybės lėšų pasisavinimo veiksmams apskritai, o tik tiems, kurie gali sutrukdyti laikytis teisinės valstybės principo Ukrainoje (žr. šio sprendimo 91 punktą).

111 Toliau dėl ieškovo pavardės įtraukimo į sąrašą motyvų primintina, kad nuo 2015 m. kovo 7 d. ieškovas į sąrašą įtrauktas remiantis tuo, kad jo atžvilgiu „Ukrainos valdžios institucijos vykdo baudžiamąjį procesą dėl viešųjų lėšų ar turto pasisavinimo ir dėl valstybės pareigūno piktnaudžiavimo tarnyba siekiant gauti nepagrįstos naudos sau arba siekiant suteikti nepagrįstos naudos trečiajam asmeniui, taip padarant žalą Ukrainos viešosioms lėšoms“ (žr. šio sprendimo 19 punktą).

112 Galiausiai dėl įrodymų, kuriais pagrįstas ieškovo įtraukimas į sąrašą, primintina, kad, kaip pripažįsta Taryba, iš dalies pakeistų ieškovo pavardės įtraukimo į sąrašą motyvų teisėtumą iš principo reikia vertinti atsižvelgiant į 2014 m. gruodžio 30 d. raštą (žr. šio sprendimo 16 punktą), kuriame aprašyta įvairių ieškovo atžvilgiu vykdomų tyrimų eiga.

113 Šiame rašte, be kita ko, nurodytas ikiteisminis tyrimas ieškovui iškeltoje baudžiamojoje byloje dėl valstybės lėšų pasisavinimo. Konkrečiau kalbant, šis tyrimas susijęs su valstybės įmonės akcijų ir valstybės lėšų pasisavinimu.

114 Šiomis aplinkybėmis, pirma, reikia konstatuoti, kad šis raštas, kuris yra įrodymas, kuriuo Taryba rėmėsi priimdama 2015 m. kovo mėn. aktus, pakankamai įrodo faktą, kad 2015 m. kovo mėn. aktų priėmimo dieną ieškovo atžvilgiu buvo vykdomi baudžiamieji procesai, susiję su valstybės lėšų ar turto pasisavinimu.

115 Antra, reikia patikrinti, ar ieškovo pavardės palikimas sąraše priėmus 2015 m. kovo mėn. aktus, remiantis tuo, kad jo atžvilgiu vykdomas baudžiamasis procesas dėl šių nusikaltimų, atitinka įtraukimo į sąrašą kriterijų, patikslintą 2015 m. sausio mėn. aktais ir aiškinamą taip, kaip nurodyta nagrinėjant ieškinio pirmąjį pagrindą (žr. šio sprendimo 110 punktą).

116 Atsižvelgiant į nusikaltimus, kuriais kaltinamas ieškovas, nurodytus 2014 m. gruodžio 30 d. rašte, pirma, primintina, kad persekiojimas už ekonominius nusikaltimus, pavyzdžiui, valstybės lėšų pasisavinimą, yra svarbi kovos su korupcija priemonė, o kova su korupcija, kalbant apie Sąjungos išorės veiksmus, yra principas, kurį aprėpia teisinės valstybės sąvoka (žr. šio sprendimo 88 punktą).

117 Antra, primintina, kad nusikaltimai, kuriais kaltinamas ieškovas, vertintini atsižvelgiant į platesnį kontekstą, t. y. kad nemaža dalis buvusios Ukrainos valdžios atstovų įtariami padarę sunkių valstybės lėšų valdymo nusikaltimų, kurie kelia didelę grėsmę instituciniams ir teisiniams šalies pagrindams ir, be kita ko, pažeidžia teisėtumo, savavališko naudojimosi vykdomosios valdžios galiomis draudimo, veiksmingos teisminės kontrolės ir lygybės prieš įstatymą principus (žr. šio sprendimo 89-91 punktus). Juo labiau tai akivaizdu nagrinėjamu atveju, nes nurodytus veiksmus įtariamas atlikęs buvęs Ukrainos prezidento administracijos vadovas.

118 Be to, vertinant apskritai ir atsižvelgiant į ieškovo pareigas buvusioje Ukrainos valdžioje, aptariamos ribojamosios priemonės padeda veiksmingai persekioti už nusikaltimus, susijusius su valstybės lėšų pasisavinimu, kuriais padaryta žala Ukrainos institucijoms, ir leidžia Ukrainos institucijoms lengviau pasiekti, kad būtų grąžintos tokios pasisavintos lėšos. Tai leidžia teismams, jeigu baudžiamasis persekiojimas pasirodo esąs pagrįstas, lengviau nubausti už korupcinius veiksmus, kuriuos tariamai įvykdė buvusios valdžios atstovai, ir taip padeda remti teisinę valstybę toje šalyje (šiuo klausimu žr. šio sprendimo 85 punkte nurodytą teismo praktiką).

119 Toliau pažymėtina, kad Taryba turėjo patikrinti atitinkamo asmens atžvilgiu nurodytų motyvų pagrįstumą, remdamasi pakankamai svariu faktiniu pagrindu, kaip tai suprantama pagal šio sprendimo 36 punkte nurodytą teismo praktiką, neatsižvelgdama į proceso stadiją, kaip tai suprantama pagal Ukrainos baudžiamojo proceso kodeksą, ir laikinąsias apsaugos priemones, kurias galėjo taikyti Ukrainos institucijos.

120 Iš tikrųjų, teismo proceso, kaip tai suprantama pagal Ukrainos baudžiamojo proceso kodeksą, pradėjimas ir galimas laikinųjų apsaugos priemonių taikymas nacionaliniu lygmeniu gali būti svarbūs požymiai siekiant nustatyti faktus, pagrindžiančius ribojamųjų priemonių nustatymą Sąjungos lygiu, ir įvertinti būtinybę priimti tokias priemones siekiant užtikrinti veiksmų, kurių ėmėsi nacionalinės valdžios institucijos, poveikį. Tačiau ribojamųjų priemonių nustatymas priklauso Tarybos kompetencijai, ji savarankiškai sprendžia dėl tokių priemonių nustatymo būtinybės ir tikslingumo, atsižvelgiant į BUSP tikslus, nepriklausomai nuo atitinkamos trečiosios šalies institucijų prašymo nustatyti tokias priemones ir bet kokių kitų veiksmų, kurių jos ėmėsi nacionaliniu lygmeniu, jeigu Taryba remiasi pakankamai svariu faktiniu pagrindu, kaip tai suprantama pagal reikšmingą teismų praktiką (žr. šio sprendimo 36 punktą).

121 Be to, ieškovo išdėstytais argumentais neginčijamas Ukrainos valdžios institucijų vykdomo tyrimo egzistavimas ar faktų, dėl kurių jis vykdomas ir dėl kurių Taryba nustatė nagrinėjamas ribojamąsias priemones, įtikimumas. Šiais argumentais ginčijami procedūriniai aspektai, t. y. kad šis tyrimas nebuvo tikro „baudžiamojo proceso“ dalis, arba atsikertama į tų institucijų pagal Ukrainos baudžiamąją teisę ieškovui pateiktus kaltinimus, be kita ko, remiantis tuo, kad veika, dėl kurios pateikti kaltinimai, nebuvo nesąžininga ar netinkama, tai – klausimai, susiję su šių kaltinimų pagrįstumu.

122 Dėl to reikia konstatuoti, kad Taryba turi patikrinti ne ieškovo atžvilgiu vykdomo tyrimo pagrįstumą, o tik sprendimo įšaldyti lėšas pagrįstumą atsižvelgiant į turimą informaciją (šiuo klausimu žr. 2015 m. kovo 5 d. Sprendimo *Ezz ir kt. / Taryba*, C-220/14 P, EU:C:2015:147, 77 punktą).

123 Galiausiai, dėl ieškovo argumento, susijusio su 2014 m. gruodžio 30 d. rašto ir „pranešimo apie įtarimus“, kurį Ukrainos institucijos nusiuntė ieškovui 2014 m. gruodžio 23 d., neatitikimais, konkrečiau konstatuotina, kad 2014 m. gruodžio 30 d. rašte smulkiai aprašyti faktai, dėl kurių ieškovo atžvilgiu pradėti atskiri tyrimai. Pažymėtina, kad ieškovo nurodyti dviejų dokumentų skirtumai iš esmės susiję su aprašytų veiksmų, pavyzdžiui, pasisavintų lėšų naudojimo asmeniniais tikslais, teisiniu

įvertinimu, tačiau nėra ginčijamas valstybės lėšų pasisavinimo faktų tikėtinumas. Todėl žinodama šiuos faktus, kurių tikrumas rimtai neginčijamas, Taryba galėjo pakankamai pagrįsti sprendimą palikti ieškovo pavardę sąraše.

124 Todėl darytina išvada, kad ieškovo pavardės įtraukimas į sąrašą 2015 m. kovo mėn. aktais, remiantis 2014 m. gruodžio 30 d. rašte pateiktais įrodymais, atitinka įtraukimo į sąrašą kriterijų, iš dalies pakeistą 2015 m. sausio mėn. aktais ir aiškinamą atsižvelgiant į tikslą, kuriuo jis pagrįstas, t. y. įtvirtinti ir remti teisinę valstybę Ukrainoje.

125 Taigi ieškinio antrąjį ir šeštąjį pagrindus reikia atmesti.

Dėl ieškinio penktojo pagrindo, grindžiamo teisės į nuosavybę ir teisės į reputaciją pažeidimu

126 Ieškinio penktajame pagrinde ieškovas, pirma, teigia, kad jo pavardė įtraukta į sąrašą nesuteikus tinkamų garantijų, kuriomis remdamasis jis galėtų gintis prieš Tarybą, ir, antra, nurodo, kad šios ribojamosios priemonės neproporcingos. Šiuo klausimu ji pabrėžia, kad įtraukimo į sąrašą motyvuose nebenumatytas nusikaltimas, susijęs su Ukrainos valstybės lėšų neteisėtu pervedimu už Ukrainos ribų, ir kad Taryba neįrodė, jog visų – o ne dalies – lėšų įšaldymas nagrinėjamu atveju buvo proporcingas, nes lėšų įšaldymas nepagrįstas tiek, kiek įšaldytos lėšos viršija tariamai pasisavinto turto vertę.

127 Taryba, palaikoma Komisijos, ginčija ieškovo argumentus.

128 Pirmiausia reikia konstatuoti, kad ieškovo argumentas, susijęs su jo teise į gynybą, buvo atmestas išnagrinėjus ieškinio trečiąjį pagrindą (žr. šio sprendimo 53–62 punktus).

129 Be to, reikia atmesti ieškovo argumentą, kad įtraukimo į sąrašą motyvuose nebenurodytas nusikaltimas, susijęs su Ukrainos valstybės lėšų neteisėtu pervedimu už Ukrainos ribų. Nors neteisėtas valstybės lėšų pervedimas už Ukrainos ribų nebenurodytas įtraukimo į sąrašą motyvuose, iš dalies pakeistuose 2015 m. kovo mėn. aktais, vien nuorodos į valstybės lėšų pasisavinimą, jei ji pagrįsta, pakanka ribojamosioms priemonėms ieškovo atžvilgiu pagrįsti.

130 Dėl kaltinimo, susijusio su ribojamųjų priemonių neproporcingumu, reikia priminti, kad pagal proporcingumo principą, kaip bendrąjį Sąjungos teisės principą, reikalaujama, kad Sąjungos institucijų veiksmai neviršytų to, kas tinkama ir būtina nagrinėjamų teisės aktų siekiamiems tikslams pasiekti. Todėl, esant galimybei rinktis iš kelių tinkamų priemonių, reikia taikyti mažiausiai ribojančią, o sukelti nepatogumai neturi būti neproporcingi nurodytiems tikslams (žr. 2014 m. vasario 27 d. Sprendimo *Ezz ir kt. / Taryba* (T-256/11, EU:T:2014:93, 205 punktą ir nurodytą teismų praktiką)).

131 Šioje byloje ieškovo teisė į nuosavybę iš tikrųjų suvaržyta, nes jis, be kita ko, negali disponuoti Sąjungos teritorijoje esančiomis savo lėšomis, nebent gauna specialų leidimą, ir jam negali būti tiesiogiai ar netiesiogiai perduotos naudotis lėšos ar ekonominiai ištekliai.

132 Tačiau pirmiausia primintina, jog nagrinėjant ieškinio pirmąjį, antrąjį, šeštąjį ir septintąjį pagrindus nustatyta, kad, pirma, Sprendimo 2014/119, iš dalies pakeisto Sprendimu 2015/143, 1 straipsnio 1 dalyje nurodytas įtraukimo į sąrašą kriterijus atitinka BUSP tikslus ir, antra, ieškovo pavardės įtraukimas į sąrašą atitinka įtraukimo į sąrašą kriterijų (žr. šio sprendimo 79–103 ir 109–124 punktus).

133 Dėl ieškovo argumento, kad lėšų įšaldymas nepagrįstas tiek, kiek įšaldytos lėšos viršija tariamai pasisavinto turto vertę, kurią galima nustatyti pagal Tarybos turimą informaciją, taip pat reikia konstatuoti, kad 2014 m. gruodžio 30 d. rašte nurodyti skaičiai tėra orientacinė tariamai pasisavinto turto vertė ir, antra, apibrėžti įšaldomų lėšų sumą būtų ypač sudėtinga ar praktiškai neįmanoma.

134 Be to, ribojamųjų priemonių sukelti nepatogumai nėra neproporcingi siekiamiems tikslams, atsižvelgiant į tai, kad, pirma, šios priemonės pagal pobūdį yra laikinos ir gali būti atšauktos, todėl jomis nepažeidžiamas nuosavybės teisės „esmė“, ir, antra, nuo jų gali būti nukrypstama siekiant patenkinti susijusių asmenų pagrindinius poreikius ir padengti proceso išlaidas ar nenumatytas išlaidas (šiuo klausimu žr. 2014 m. vasario 27 d. Sprendimo *Ezz ir kt. / Taryba* (T-256/11, EU:T:2014:93, 209 punktą).

135 Galiausiai būtent dėl argumentų, susijusių su teisės į reputaciją pažeidimu, reikia pridurti, kad Tarybos nustatytos ribojamosios priemonės ieškovui nereiškia jo kaltumo dėl veiksmų, kurių padarymu jis kaltinamas, įvertinimo. Bet kokiu atveju, jeigu nustačius šias priemones ieškovas gali būti smerkiamas ir juo nepasitikima ir tai gali turėti įtakos jo reputacijai, reikia konstatuoti, kad tokie padariniai neatrodo neproporcingi siekiamiems tikslams, kaip matyti iš šio sprendimo 118 punkto.

136 Taigi ieškinio penktąjį pagrindą, todėl ir visą ieškinį reikia atmesti tiek, kiek juo prašoma panaikinti ieškovo pavardės palikimą sąraše 2015 m. kovo mėn. aktais.

Dėl Sprendimo 2014/119 padarinių palikimo galioti

137 Jeigu 2014 m. aktai būtų iš dalies panaikinti, Taryba, remdamasi teisinio saugumo pagrindais, prašo pripažinti, kad Sprendimo 2014/119 padariniai paliekami galioti, kol įsigalios dalinis Reglamento Nr. 208/2014 panaikinimas. Jeigu būtų iš dalies panaikinti 2015 m. kovo mėn. aktai, ji taip pat prašo palikti galioti iš dalies pakeisto Sprendimo 2014/119 padarinius, kol įsigalios dalinis Reglamento Nr. 208/2014, iš dalies pakeisto Įgyvendinimo reglamentu 2015/357, panaikinimas.

138 Ieškovas prieštarauja Tarybos reikalavimui.

139 Reikia priminti, kad Bendrasis Teismas, pirma, panaikino pirminės redakcijos Sprendimą 2014/119 ir pirminės redakcijos Reglamentą Nr. 208/2014, kiek jie taikomi ieškovui, ir, antra, atmetė ieškinį, kiek juo prašyta panaikinti 2015 m. kovo mėn. aktus, kiek jie taikomi ieškovui.

140 Šiuo klausimu pažymėtina, kad, kaip priminta šio sprendimo 108 punkte, Sprendimas 2015/364 nėra vien patvirtinamasis aktas – tai savarankiškas sprendimas, kurį priėmė Taryba, atlikusi Sprendimo 2014/119 5 straipsnio trečioje pastraipoje numatytą periodinę peržiūrą. Šiomis aplinkybėmis, nors 2014 m. kovo mėn. aktų, kiek jie taikomi ieškovui, panaikinimas apima ieškovo pavardės įtraukimo į sąrašą panaikinimą laikotarpiu iki 2015 m. kovo mėn. aktų įsigaliojimo, jis negali turėti poveikio šio įtraukimo į sąrašą teisėtumui laikotarpiu po minėtų aktų įsigaliojimo.

141 Todėl nebūtina priimti sprendimo dėl Tarybos prašymo palikti galioti Sprendimo 2014/119 padarinius.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

142 Pagal Procedūros reglamento 134 straipsnio 2 dalį, jeigu byloje yra kelios pralaimėjusios šalys, Bendrasis Teismas sprendžia, kaip turi būti paskirstytos išlaidos.

143 Kadangi Taryba pralaimėjo bylą tiek, kiek ji susijusi su ieškinyje nurodytu reikalavimu panaikinti aktus, iš jos priteisiamos su šiuo reikalavimu susijusios išlaidos, kaip to reikalavo ieškovas. Kadangi ieškovas pralaimėjo bylą, kiek ji susijusi su pareiškime dėl reikalavimų patikslinimo nurodytu reikalavimu panaikinti aktus, iš jo priteisiamos su šiuo reikalavimu susijusios išlaidos, kaip to reikalavo Taryba.

144 Be to, remiantis Procedūros reglamento 138 straipsnio 1 dalimi, įstojusios į bylą valstybės narės ir institucijos pačios padengia savo išlaidas. Taigi Komisija padengia savo bylinėjimosi išlaidas.

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (devintoji išplėstinė kolegija)

nusprendžia:

1. **Pirminės redakcijos 2014 m. kovo 5 d. Tarybos sprendimą 2014/119/BUSP dėl ribojamųjų priemonių, taikytinų tam tikriems asmenims, subjektams ir įstaigoms atsižvelgiant į padėtį Ukrainoje, ir pirminės redakcijos 2014 m. kovo 5 d. Tarybos reglamentą (ES) Nr. 208/2014 dėl ribojamųjų priemonių, taikytinų tam tikriems asmenims, subjektams ir įstaigoms atsižvelgiant į padėtį Ukrainoje, panaikinti iki 2015 m. kovo 5 d. Tarybos sprendimo (BUSP) 2015/364, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas 2014/119, ir 2015 m. kovo 5 d. Tarybos įgyvendinimo reglamento (ES) 2015/357, kuriuo įgyvendinamas Reglamentas Nr. 208/2014, įsigaliojimo tiek, kiek Andriy Klyuyev pavardė įtraukta į asmenų, subjektų ir įstaigų, kuriems taikomos ribojamosios priemonės, sąrašą.**

2. **Atmesti likusią ieškinio dalį.**

3. **Europos Sąjungos Taryba padengia savo bylinėjimosi išlaidas ir iš jos priteisiamos A. Klyuyev patirtos bylinėjimosi išlaidos, kiek jos susijusios su ieškinyje nurodytu reikalavimu panaikinti.**

4. **A. Klyuyev padengia savo bylinėjimosi išlaidas ir iš jo priteisiamos Tarybos patirtos bylinėjimosi išlaidos, kiek jos susijusios su pareiškime dėl reikalavimų patikslinimo nurodytu reikalavimu panaikinti.**

5. **Europos Komisija padengia savo bylinėjimosi išlaidas.**

Berardis Czúcz Pelikánová

Popescu Buttigieg

Paskelbta 2016 m. rugsėjo 15 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Parašai.

Turinys

Ginčo aplinkybės 2

Procesas ir šalių reikalavimai 4

Dėl teisės 5

Dėl reikalavimo panaikinti pirminės redakcijos 2004 m. kovo mėn. aktus, kiek jie taikomi ieškovui ... 5

Dėl reikalavimo panaikinti 2014 m. kovo mėn. aktus, iš dalies pakeistus 2015 m. sausio ir kovo mėn. aktais, tiek, kiek jie taikomi ieškovui 7

Dėl trečiojo ieškinio pagrindo, grindžiamo teisės į gynybą ir teisės į veiksmingą teisminę gynybą pažeidimu 8

Dėl ketvirtojo ieškinio pagrindo, grindžiamo pareigos motyvuoti pažeidimu 8

Dėl ieškinio pirmojo ir septintojo pagrindų, grindžiamų teisinio pagrindo nebuvimu ir prieštaravimu, kuris grindžiamas įtraukimo į sąrašą kriterijaus neteisėtumu 10

Dėl kartu nagrinėtinų ieškinio antrojo ir šeštojo pagrindų, grindžiamų atitinkamai įtraukimo į sąrašą kriterijaus nepaisymu ir akivaizdžia vertinimo klaida 13

Dėl ieškinio penktojo pagrindo, grindžiamo teisės į nuosavybę ir teisės į reputaciją pažeidimu 16

Dėl Sprendimo 2014/119 padarinių palikimo galioti 17

Dėl bylinėjimosi išlaidų 17